

és soldat de la *Landsturm*, ha estat enviat a Lorena.

Bonica manera té de desfer-se dels adversaris, el kaiser!

Els fronts de combat de la gran guerra

Segons diu *Le Matin*, les tropes franceses omplen una línia de 870 kilòmetres de llargada; les angleses, 50; les belgues, 28; les russes, 1.370; i les servies i montenegrines, 350, o sigui, en conjunt, una llargada de 2.668 kilòmetres, extensió que mai ha registrat l'història de les guerres.

NOVES

Amb motiu de complir-se el segon aniversari de la mort del malhaurat periodista Lluís Morote, l'Ateneu Enciclopèdic Popular col·locà el seu retrat al local de la meteixa.

L'acte fou breu i senzill. Es donà compte de l'acord pres unànimament en junta general. Es llegiren una semblança enviada per don Baldomer Argente, i el president de l'Ateneu Enciclopèdic, senyor Sucre, contà, amb frases sentides de profunda afecte, algunes anècdotes de l'homenatjat, que contribuïren a patentitzar al públic que acudí el caràcter de la obra i el temperament personalíssim del plorat mestre.

Foren molt celebrades unes cartes escrites per en Morote arran de la vaga de ferroviaris i de l'assassinat den Canalejas.

***

Nostre estimat amic el regidor senyor Mesa ens prega fem públic que les entitats, corpora-

cions, centres, casinos, cafès, societats, ateneus, escoles públiques i particulars, col·legis, asils, hospitals, fondes, etc., etc., d'aquesta capital que no hagin rebut i desitgin el cartell sanitari contra la propagació de les mosques i de les malalties de que són vehícol, que ha fet imprimir nostre ajuntament, es dirigeixin a l'expressat senyor Mesa, en el negociat municipal de Beneficència, Instrucció i Sanitat.

***

No és cert, com ha assegurat algún diari, que en Santiago Rusiñol hagi cedit l'import del premi Fastenrath als belgues víctimes de la guerra.

***

El gran filòleg Pompeu Fabra està treballant en la confecció d'una nova obra que serà, probablement, retolada *Ortografia Nacional Catalana*.

***

Se'ns assegura que a darrers del present mes debutarà en el teatre Còmic una excel·lent companyia de sarsuela i opereta, la qual serà dirigida pel primer actor i director don Ricard Güell. La primera triple còmica serà la gentil Pilar Martí, i entre altres valorosos artistes estan contractats Ricard Fuentes i Gonzalito.

Se'ns diu també que compta amb algunes operetes i altres obres d'estrena a Barcelona.

***

El diumenge dia 9, després d'haver degudament registrat sos Estatuts per l'autoritat gubernativa, quedà constituïda la *Academia de la Llengua Catalana*, que's proposa treballar per la conservació, puresa i enaltiment de l'idioma.

La reunió dels fundadors, tots ells escriptors

ben coneguts en la nostra terra, s'efectuà en el domicili de l'Academia de Bones Lletres, i per votació fou nomenada la junta directiva, que la formaràn, per al primer quinquenni, els senyors: don Jaume Collell, president; don Josep Franquesa i Gomis, vispresident; don Ernest Moliné i Brasés, arxiver; don Francesc Matheu, tresorer, i don Francesc Carreras i Candi, secretari.

Es prengueren diversos acords, que a son temps es faràn públics en l'orguen oficial de l'Academia. I fou senyalat el dia 30 del present mes de maig per a una nova junta general, en la qual seràn aprovades les propostes de nous acadèmics fins a completar el nombre de trenta que senyalen els estatuts.

***

El comité que's nomenà per a l'organització del gran festival que a benefici de la Associació Protectora de la Ensenyança Catalana deu celebrar-se al Turó Park treballa activament perquè la festa resulti un èxit. I així serà, donats els preparatius i els elements que hi pendran part.

Els números del programa de la festa es pot dir que ja estan determinats, i després que s'hagin ordenat tots els detalls serà llençat al públic. Es vol que l'acte es desenrotlli dintre de la més perfecta organització, i a aquest fi el Comité no descuida detall, per insignificant que aparegui. Darrerament s'ha traslladat al Turó Park per a determinar els llocs d'emplaçament del monumental escut que serà aixecat pels meteixos concurrents; lloc d'emplaçament de l'Esbart de Dançaires, Escola Mossèn Cinto, Orfeó Gracienc, etc. La

dirlo, tal era mi firme propósito. Propósito en que me ayudaron noblemente amigos celosos, que enviaron telegramas a los pueblos de los alrededores para que no secundasen el alzamiento.

Afortunadamente, la borrasca antes de estallar se deshizo. Amagó después nuevamente, pero sin que presentara ya tan serios peligros. La presencia del señor Figueras en Barcelona calmó sobre este punto los ánimos.

¿Era éste el modo de favorecer el cantonalismo?

VI

El día 23 de abril

Se me ofreció todavía mejor coyuntura para hacer la federación de abajo arriba.

El primer gobierno de la República no había durado sino trece días. El 24 de febrero se había resuelto la crisis, en la Asamblea, a favor de los antiguos republicanos. Había obrado la Asamblea con miedo, y no miraba con buenos ojos al nuevo gabinete. El ministerio, comprendiéndolo, le había pedido ya, el 4 de marzo, que acordara su propia disolución y convoca-

ra para el primero de mayo las nuevas Cortes. Herida en su amor propio, se había negado de pronto a los deseos del gobierno; pero días después, el 11 de marzo, había consentido en suspender las sesiones luego de votadas ciertas leyes, y convocaba para el primero de junio las Constituyentes.

Grande y señalado triunfo había alcanzado el Poder Ejecutivo; pero seguía teniendo sobre su cabeza la espada de Damocles. Dilatábanse, a propósito, los debates sobre algunas de las leyes pendientes, y en tanto la Asamblea continuaba amenazando. El gobierno quiso salir de una vez de situación tan difícil. El 22 de marzo propusieron algunos diputados a la Asamblea que se declarase en sesión permanente hasta dejar votadas las leyes en cuestión, y suspendiera luego sus sesiones. El presidente del gobierno lo hizo al punto cuestión de gabinete. Las fracciones todas cedieron; y aquella fué la última sesión de la Asamblea. Sesión para siempre memorable, puesto que en ella se aprobó definitivamente la abolición de la esclavitud en Puerto Rico.

El ministerio no quedó, sin embargo, completamente libre de luchas parlamentarias. Tanto por su propio proyecto como por la ley de 11 de marzo, la Asamblea, al dar punto a sus sesiones, debía nombrar una comisión permanente que la representase y pudiese llamarla de nuevo, bien por sí, bien a petición del gobierno, siempre que circunstancias extraordinarias lo exigiesen. Procedióse el 22 de marzo al nombramiento de esta comisión, que debía componerse de